

<http://bianet.org/bianet/dunya/128377-kuba-sevgilim-ve-yas-ve-melankoli-uzerine>

Küba, sevgilim... Yas ve Melankoli üzerine...

H.Neşe Özgen
Subat 2011

Kadınların saçlarını savurup,
kahkahalarını,
göğsünden kopararak özgürce atabildiği bir dünyayı kurmaya,

ah evet, böyle bir dünyayı kurmaya soyunduğumuz yıllardı.
biz hep bunun için, çocukların ışıltısı ve meraklı gözleri sönmessin
diye

ve erkekler, 17 yaşında delikanlı gövdeleri, deli yüreklerinden ve
hayallerinden iğdiş edilmesin diye,
hep soyunuk kaldık.

Ah Küba, sevgilim. Şimdi, biz, hep beraber gülüp söyleyeceğimiz,

nehir kenarlarında salkım söğütlerin altında, bütün gün şiirden ve
resimden konuşabileceğimiz bir gün için,

o bir tek günü görebilmek için bütün ömrünü bir dakikada vermeye
hâlâ hazır olanlar.

Sevgilim, yasını tuttuğumuz ölümler ve kayıp hayatlar neydi ki;

birden bütün ömrümüz daha büyük bir acıya, hiç gelemeyecek olan bir hayatı idrak ettiğimizdeki melankoliye kısılıp kaldı.

Zihnimizin üstündeki ve ruhumuzun içindeki bu *Kara Güneş*, aklımızı bir bulanık tutulmayla çeviren ve gözlerimizdeki ışığı silip içine çeken bu kara delik, melankoli, bizi esir aldı. Gelecek yüzyıllarda kitaplar, 20.yüzyılın bitişini ve yeni yüzyılın ilk birkaç onyılını “*Kara Güneş’in egemenliğinde, insanlar umutsuz ve baskı altındaydılar. Onyıllar böyle geçti*” diye anlatacak. “*İnsanlar hiç göremeyeceklerini düşündükleri gelecekleri için, çocuklarının hiç yaşamayacaklarını düşündükleri güzel günler için ağır bir yeise kapıldılar ve Kara Güneş ışıldamaya devam etti onlarca yıl*” diyecekler.

Tek sen vardın,

ah, Küba, sevgilim. Uzak, anlaşılmaz, kirletilmiş ve parlak. *Kara Güneş’in* içinde oyuncuğına sarılıp yatan bir çocuk gibi,

bir çocuk gibi saf inançla ve neredeyse bitmez bir hayali kapasiteyle bizi besleyen tek nokta. Uzak, belirsiz ama gerçektin. Adıyla ve efsanesiyle, duvarlara iliştiğimiz Che’nin utangaç gülüşlü, eli purolu resimleri; hep birden bir çocuk gibi gülebileceğimiz zamanların belirsiz vaadini taşıyan resimleri, kitaplar ve kitaplarla,

yasak geceler boyu çocuklarımıza ve öğrencilerimize anlattığımız:
Hayal Yer’imiz, ütopyamız

ve *Kara Güneş* biraz olsun çekilirdi böyle zamanlarda.

Ah Küba, sevgilim, turuncu coco bir taksinin sallanan ve hiç de

emniyetli görünmeyen yolculuğuna çıkıp, Malecón’da başımızdan aşağı tuzlu okyanus suyunu yerken; ölenlerimizin çınlayan kahkahalarını getirdim yanımda. Otobüsün penceresinden ilk günden itibaren oburlar gibi camlara yapışıp baktığım ve tek bir anını bile uyumadan yakalamaya çalıştığım rengi, kokusu ve sesleriyle, insan saklayan ağaçları, kalabalıkların toplanabildiği meydanları ve kocaman elli bir çocuk gibi en basit bir şakaya dakikalarca gülüşleriyle; Küba’yı, sevgilim, seninle geziyordum. Benimle birlikte Plaja del Este’nin işgale uğratılmamış tertemiz sahillerinde ayaklarını okyanusa sokarak ve benle dalga geçip, kışkırtıp:

*“Hani sen korkmadan yüzlerce metre açılan yüzücü, ilerlesene...”,
“Ben de olsaydım yanında, beraber yüzseydik, seni tutardım yoldaşım,
hani bir gece, karanlık ve ölümden kaçarken köşe başında seni tuttuğum
gibi...”*

Ağaçların gölgesini metrelerce içinde taşıyan durgun ve yemyeşil bir gölün kıyısında, içine rom katılmış koyu, sıcak kahveyi içerken, yaşlılar için ayrılmış bir evi küçücük bir köyde görebilmenin hayretini duyup! ”*Bir de hamileler için sağlık ocağımız var. Tüm gebeler burada bakılırlar*”. Köy küçücük, sadece 1000 nüfuslu ve insanlar yiyip-içip, gülüyorlar. Çocuklarını okuldan almaya gelmiş anne babalar, bunu bir tehlike olduğu ya da okul servisi geciktiği için değil, sadece okul dönüşü onlarla sohbet ederek, yürümek için yapıyorlar. Ah Küba, sevgilim, benim insanı bol, ölümü bol ülkemin metropolünde, bir tekçik karlı günde, o bir tekçik günde 8 yaşında bir çocuk servisi kaçırdığı için evine varamadan donarak öldü.

Ah, Küba sevgilim, bir akşam üzeri kocaman bir ficcus’un altında

ama öyle böyle değil, içinde bir ailenin yaşayacağı kadar büyük bir ağacın altında

kıştan, dünyadan, polisten ve faşizmden artık korkmadığımı farkettim.

Yoo, sadece ağacın büyüklüğü değil, böyle bir ağacın şehrin ortasında olması da değil, karacık gözlü dünya tadında güleç çocukların sokaklarda sere serpe oynaması, kocaman memeli kara kadınların sokakta dans eder gibi yürümesi, sert enseli delikanlıların dik bakışları değil: Elimde ikinci bir çeşit bira vardı sadece. Tek biranın yanında bir başka çeşit bira daha vardı

ve ben mutluluğun sadece iki çeşit bira, bir çeşit salam ve tek bir çeşit peynirden ibaret bir ülkede, bir ağaç altında, dostlarla gülüşerek, şiiri konuşmak olduğunu yeniden farkettim.

Bir akşam üstü, elinde bir yıkanma işaretiyle yanımıza yaklaşan bir önceki akşamki şişman kadının “Bri”isteyen bakışlarından kaçırıyorum kendimi. Turistlerin, o ancak macera arayan gözler ve kendilerini hep yeni bir Hemingway olarak bulabilmek isteyen yaşlı ve hep rom kokan ağızlarıyla Avrupalı zamparaların girdikleri arka sokaklara dalıp, yokluk ve boşvermişlik duygusunun o ağır kokusuyla karşılaşınca. Küba sadece kendi ülkemi yeniden öfkeyle tartmama neden olmuyor, hiç rahat bırakmıyor aklım beni.

Harcadığım her CUC’un aslında bir yeraltı ekonomisini beslediğini ama bir yandan da kendi ülkemde 25 yıllık çalışmamın karşılığı da olduğunu, *‘ama neden böyle bir piyasanın kendi ekonomilerine*

girmelerine izin verdiklerini' öfkeyle sorgularken; randevusuna epey geciktiğimiz Rektör'ün uyarıcı sesiyle irkiliyorum.

Hayat burada, sevgilim, bütün bildiklerimi sınatıyor bana. İnsanlar hem dakik hem rahat, hem pis hem temiz, hem çalışkan hem eğlenceli, hem içkili hem ayık, hem şevkatli hem umursamaz, hem sadık hem oynak. Bak şimdi, sokaklar pırıl pırıl, sigaramı atarken utanıyorum. Türkiye'de hiç olmaz, aksine öfkeyle savururum sokağa. Oysa bu tertemiz sokaktan bazı evlerin atık suyu akıyor. İnsanlar olağanüstü temiz, kokan birisine neredeyse hiç rastlamadım. Evler tertemiz, hiç halı yok ve bütün zeminler zevkle örülmüş taşlarla kaplı. Geceleri sokaklar karanlık, ama gâspın ve hırsızlığın olmadığı bir sokakta aydınlık neden gerekecek ki?

Evet, burun deliklerim açık, gözlerim ve beş duyum da öyle. Bütün kokuları, renkleri, sesleri içime çekip, hani öylesine ki,

ilk iki günden sonra yüzyıldır burada yaşıyor gibiyim.

Yoldaşlarımla beraber yürüyorum sokakları, keşke gelip onlar da görebilselerdi ve tartışabilseydik beraber. Geceleri ve aslında her an Küba ve sosyalizmin mümkünlüğü tartışılıyor etrafımda. İlk kez bir başka dünya ülkesi gören 12 yaşındaki yeğenim, öfkeli bir sesle kesiyor: *“Evet, belki kıçlarını silecek tuvalet kağıtları yok ama, çocukların hepsinin kitabı var!”* İçimden kelebekler uçurdun canım. Şimdi artık yaşamanın bir tercih olduğunu o da biliyor. Küba, sevgilim. Sen yaptın bunu ona. *“Biz burada yaşayalım anne”* dedi, çocuk. Dünyaya değersin.

Keşke görebilselerdi Che'nin mozelesini. Bir halkın kendisi için

savaşan bir çocuğunu koynunda nasıl iten, sıcacık, onurlu bir saygıyla yatırdığını. Biz kapitalist ülke artıkları “*En iyi Che hediyelikleri mutlaka Santa Clara’dadır. Che’nin devrimi açtığı Őehir*” diye koştururken, Santa Clara’nın “*Bu Şehrin kendisi için savaşmış bu çocuğunun hiç bir anı eşyasını satmayarak; onu ticari bir sisteminin içine sokmama kararı aldığı*”nı ğrendiğimizdeki utanç dolu sessizliğimizi. Dondurmalarımızı yalarken, birden dans etmeye fırlayan Jesus ile Joen’in rüya gibi danslarına bakakalışımızı.

“*Bedenin zgrleşmesi sosyalizm mi oluyor anne? Anne, neden bana yasakladın dans etmeyi, bedenim içine kapanalı yüz yıl oluyor!*” Ben istemez miydim bir gece sabaha karşı bir çimenlikte deli gibi dans edebilmeyi? Ve hiç aldirmeden gelen geçene, sevgilime sarılıp doyuncaya kadar öpüşmeyi? Kadınlar ne kadar onurlu bedenlerinden ve nasıl da mutlu, saçlarımızı ren Karina’nın hünerli elleri, bir yandan karnında dolaşıyor: Bu dördüncüsü. Rana, gözleri parıl parıl, yeni bir dans figürü öğrenmeye koşuyor gece vakti; yeniden gelecek ve bizim Kbalarımızı o inşa edecek. Gözde elik gibi gözleri ve bir o kadar sevgili yüreğiyle; Engin dal gibi boyu, sade-gösterişi az ama deli akıyla; Nahide, dikkati, Őevkati ve her Őeyi anında gören bakışıyla yeniden gelecekler ve bizim Kbalarımızı onlar inşa edecekler.

Bir gece o sokakta, Trinidad’daki o sokakta, bizimle dans edip kucaklaşan çocuklarla yapacaklar.

Küba’da, ah sevgilim, *Kara Güneş*’in bir an çekilip gittiğini hissettim bak. Bütün kızgınlıklar, kırgınlıklarımız, hayal kırıklıklarımız Küba için; bütün tartışmalar ve geceler boyu kendi topyamız için. Hepsi umut doluydu, kırgın, kızgın ama umut doluydu, sevgilim. Seninle ben

gibi.